

Vrijleggen en ligeren van een tand/kies

Wanneer een tand of kies nog in de kaak zit, kan de MKA-chirurg deze tand of kies vrijleggen en ligeren. Ligeren is het aanbrengen van een metalen slotje op de tand of kies. De orthodontist haalt daarna de tand of kies omhoog.

Tanden en kiezen breken soms niet door. Dit komt het vaakst voor bij hoektanden in de bovenkaak. Er kunnen verschillende oorzaken zijn:

- een erfelijke factor
- te weinig ruimte in de kaak
- een ongeval
- een gezwel

Een niet doorgebroken tand kan uiteindelijk schade toebrengen aan de wortels van tanden die daarnaast liggen. Hierdoor kunnen die tanden losraken en op de lange termijn zelfs uitvallen.

Om te voorkomen dat er tanden uit het gebit vallen, moet de tand aangespoord worden door te breken. Dit kan op 2 manieren:

- vrijleggen van de tand en zelf door laten breken
- vrijleggen van de tand en een slotje plaatsen (ligeren)

Werkwijze

Voorafgaand aan de operatie krijgt u een verdoving. Daarna moet de verdoving even inwerken. Om de kans op infecties na de ingreep te verkleinen, wordt het gebied rond de mond gedesinfecteerd. U krijgt vervolgens blauwe, steriele doeken over uw gezicht. De neus en mond blijven onbedekt.

Dit zijn de 2 manieren om een tand te laten doorbreken:

Vrijleggen en zelf door laten breken

De MKA-chirurg verwijdert een stukje van het tandvlees. Als het nodig is, haalt de chirurg ook een stukje bot weg. Zo maakt hij een vrije doorgang voor de tand/kies. U krijgt een stukje wondverband dat lijkt op kauwgom. Deze valt na 2 of 3 weken vanzelf uit uw mond of de orthodontist verwijdert het.

Vrijleggen en een slotje plaatsen (ligeren)

De chirurg opent het tandvlees en verwijdert eventueel het bot dat de tand bedekt. Daarna lijmt hij een slotje op de tand. Aan het plaatje zit een metalen draadje of kettinkje. De chirurg kan dat draadje aan een beugel bevestigen om de tand, beetje voor beetje, uit de kaak te trekken. Daarna wordt het wondje in het tandvlees gehecht. De ingreep duurt 15 tot 30 minuten.

Onderzoeken

In een voorstadium heeft de orthodontist een röntgenfoto van de kaak gemaakt. Daarmee heeft hij de ligging van de tand bepaald. De MKA-chirurg moet soms opnieuw een röntgenfoto laten maken of een Cone Beam CT-scan uitvoeren. Hierop is duidelijk te zien hoe de tand in de kaak ligt en of de tand bedekt is door bot.

Eventuele plaatsing botankers

Mogelijk moet de stand van de tand gecorrigeerd worden tijdens het doorbreken van de tand. In dat geval kan de chirurg tijdens het vrijmaken direct een kleine schroef in de kaak plaatsen. De orthodontist kan vervolgens aan die schroef een metalen draad vastmaken, om zo de tand recht te trekken.

Pijn

De verdoving werkt 2 tot 4 uur na de behandeling uit. Wij raden u aan om tijdens de verdoving al te beginnen met het innemen van pijnstillers. U kunt gerust de eerste 2 dagen de maximale dosis pijnstilling innemen. Daarna kunt u kijken hoeveel pijn u nog heeft. Neem tegen de pijn de voorgeschreven pijnstiller in of anders een paracetamol. Gebruik geen aspirine; hierdoor kan er een nabloeding optreden.

Zwelling

Het is mogelijk dat uw lip en/of uw wang gaat zwellen. Eventueel heeft u ook moeite om uw mond ver open te doen. U kunt de zwelling verminderen door na de ingreep zo snel mogelijk te beginnen met koelen. Dat kan door ijsblokjes of een koelelement in een washandje te doen en die tegen uw wang te houden. Leg de washand 15 minuten tegen de wang en haal deze er daarna 5 minuten af. Daarna kunt u uw wang opnieuw koelen. Wanneer u gaat liggen, raden wij u aan om 2 kussens onder uw hoofd te leggen.

Mondhygiëne

Om een ontsteking van de wond te voorkomen, is goede mondhygiëne belangrijk:

- de eerste 24 uur mag u de mond niet spoelen
- tandenpoetsen, ook in de buurt van de wond en er overheen, is erg belangrijk. Doe dat voorzichtig en met een zachte borstel
- poets na iedere maaltijd de tanden en kiezen

Contact

Heeft u problemen of na het lezen van deze folder nog vragen? Neem dan contact op met de polikliniek MKA-chirurgie:

- tijdens kantooruren, (0318) 43 51 40.
- buiten kantoor tijden en in het weekend kunt u bellen met de medewerkers van de spoedeisende hulp, (0318) 43 58 05.

Afdeling mondziekten, kaak- en aangezichts chirurgie

- mevr. dr. S. Bolouri
- M.O. de Lange
- L.J. Koppendraaier
- dr. P.J. van Strijen